

DUIN
jaargang 21, nr. 3
september 1998
ISSN - 0168-7948

REDACTIE
RUUD CUPERUS
MARTIN DE JONGE
HANNEKE MESTERS
ARNOUD v/d MEULEN
LEX SCHELVIS
MARCEL TAAL
KARIN OBDEIJN

HOOFDREDACTEUR
HENK WIJKHUISEN

REDACTIESECRETARIAAT
MELANIE VAN OVERVELDT

VORMGEVING
RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK
SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIEADRES
DUIN, Postbus 11059
2301 EB Leiden
Tel. 071-5131800
Fax. 071-5131707
E-mail:
stichting@duinbehoud.demon.nl

BEZOEKADRES
Stationsweg 12, Leiden

LOSSE NUMMERS
f8,50 excl. verzendkosten

ABONNEMENT
studerenden en 65+ f27,50
particulieren f35,—
instellingen f60,—

DONATEURSCHAP
vanaf f35,— per jaar

BETALINGEN
giro 3505200 ten name van
Stichting Duinbehoud
Postbus 11059, Leiden

© STICHTING DUINBEHOUD

Bij de voorkant:
Foto: "Zuidwester op de Noordzee" (olieverf op linnen 120 x 150 cm. van Marion van Nieuwpoort, zie pagina 21).
Tekening: Viervlek (E.P. van het Schip).

Dit tijdschrift wordt sinds 1998 gedrukt op cycluspapier (100% recycling).

iNHouD

- 3 WATER TE KUST EN TE KEUR
HANNEKE MESTERS
- 4 DE STRIJD VAN DUINSPINNEN MET
MIEREN EN WESPEN
AART NOORDAM
- 7 VLIELAND: ONS INDONESIË
JOHN VAN VLIET EN KARIN OBDEIJN
- 10 LIBELLEN IN DE AMSTERDAMSE
WATERLEIDINGDUINEN
JAN-WILLEM VAN VELZEN, ANNELIES BOTSCHUY-
VER EN MARCEL WASSCHER
- 12 DUINKRANT
- 14 TUINIEREN IN DE GEEST VAN THIJSSE
Thijsses's Hof
HENK WIJKHUISEN
- 16 KUST EN VliegWERK
PAUL PARIS
- 19 DE STRIJD TEGEN DWAZE PLANNEN
Interview met Bert Kisjes
ARNOUD VAN DER MEULEN
- 21 "DE KUST, DE ZEE, HET ZIEN..."
HENK WIJKHUISEN
- 22 PUBLIKATIES
- 24 DUINFOTO

KOM NAAR DE DUINDAG OP 17 OKTOBER
(ZIE PAGINA 13)

Wilt u donateur worden van Stichting Duinbehoud, een abonnement op het tijdschrift of adverteren in DUIN en zo'n 5000 lezers bereiken? Bel dan tijdens kantooruren naar 071-5131800. Opzegging van het abonnement dienen vóór 1 november van het lopende jaar schriftelijk te worden bevestigd. Na 1 november is de hierna vermelde regel van toepassing. Indien tijdens het lopende jaar wordt opgezegd, loopt het abonnement en de verplichting tot betaling door tot en met 31 december van dat jaar.

Water te kust en te keur

HANNEKE MESTERS

Op 30 juni kreeg het samenwerkingsverband Water te Kust en te Keur een permanent karakter. Vijftientig natuur- en waterorganisaties en beheerders van een groot aantal bezoekers- en informatiecentra, tekenden in het toekomstige bezoekerscentrum van het nationaal park Zuid-Kennemerland te Overveen een convenant dat de samenwerking moet waarborgen. Ook Stichting Duinbehoud was van de partij. Naast de gebruikelijke toespraken en de officiële ondertekening werd deze bijeenkomst opgefrist door sprankelende water-wensen van de ondertekenaars.

Henk Wijkhuizen (2e van rechts) ondertekent namens Stichting Duinbehoud met de wens 'laat de kust met rust' (foto: Consulentschap Natuur en Milieueducatie Noord-Holland).

In het septembernummer van vorig jaar werd al een artikel gewijd aan dit project, waarin organisaties samenwerken die publieksinformatie geven over water en natuur. Hierin werd aandacht besteed aan een aantal nieuwe activiteiten en producten van deze bezoekers- en informatiecentra zoals: de CD-ROM De Vleet van Ecomare op Texel, vlinderroutes in de Amsterdamse Waterleidingduinen en de reizende tentoonstelling 'Een pot nat'. Met de ondertekening van het convenant bekrachtigden de organisaties hun voornemen om in gezamenlijkheid te streven naar het ontwikkelen van producten die op meerdere plekken inzetbaar zijn, de uitwisseling van expertise en verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering van hun centra. Hierbij wel in het oog houdend dat de eigen identiteit niet onder sneeuwt. Tijdens de ondertekening van het convenant waarbij er telkens 5 vertegenwoordigers naar voren werden geroepen, bleek hoe divers het palet aan organisaties is dat zich op een of andere manier met water bezighoudt. Onder de ondertekenaars zaten grote duinbeheerders zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de waterleidingbedrijven naast organisaties van bescheiden formaat zoals de vereniging Vrienden van Oud Andijk en IVN-afdeling Noord-Kennemerland. Verder kwamen (semi-)overheidsinstellingen als Rijkswaterstaat (directie N-H) en het Hoogheemraadschap van Rijnland aan de tafel samen met zeer lokaal georiënteerde organisaties als Werkgroep Museum Gemaal Wilhelmina en de internationale European Union for Coastal Conservation (EUCC).

Projectmanager Anne Krins onthult het nieuwe logo van het project (foto: Consulentschap Natuur en Milieueducatie Noord-Holland).

Blij

Douwe Jan Joustra, de programmamanager van het NCDO (een overheidsinstelling die via de Extra Impuls-subsidies voor de natuur en milieueducatie de geldschiet van het project is) gaf in zijn toespraak aan blij te zijn met een dag als vandaag. Ook de overheid ziet haar geld graag succesvol besteed. Juist de veelvormigheid van de organisaties biedt kansen aan verrassende producten en nieuwe allianties. Commissaris der Koningin uit Zeeland, Wim Van Gelder, benadrukte dat samenwerking tot de vereiste schaalvergroting kan leiden die nodig is om in de postmodernistische samenleving tot een professionele aanpak te komen. Gezien het grote aantal bezoekers van de gezamenlijke centra, meer dan een miljoen per jaar, is hier sprake van een marktsegment waar zeker muziek in zit. Een grootschaliger aanpak kan dus aanzienlijk meer mensen bereiken met de boodschap waar het uiteindelijk om gaat: draagvlak bereiken voor een duurzaam en integraal water- en kustbeheer.

Waterwensen

Na ondertekening van het convenant declameerde elke vertegenwoordiger zijn wens. Hierbij waren hele herkenbare: 'Gezamenlijk werken aan het behoud van de laatste ongestoorde einder in dit volgebouwde land'. Pikante: 'Hooge Boezems werken graag samen' en een hele serieuze die u niet mag worden onthouden: 'Om te vermijden dat het motto "Water te kust en te keur" wordt verstaan als zou er water in overvloed zijn, naar willekeur en zonder beperking te gebruiken, is eendrachtige voorlichting over beheer en gebruik van het water in al zijn met elkaar samenhangende aspecten meer dan een wens; het convenant is het aangaan van een daarop gerichte inspanningsverplichting opdat er geen dwazen zullen zijn die niet weten dat uit water alles is gemaakt'.

Toekomstperspectief

Mooie woorden allemaal en de stemming zat er goed in. Uiteraard is het afwachten geblazen of dit initiatief levensvatbaar blijkt. In het laatste projectjaar zal een belangrijke drijvende kracht achter het project, de inzet van Anne Krins (projectmanager), ontbreken, omdat zij overstapt naar een andere werkring. Ook de financiële ondersteuning vanuit de overheid wordt langzaam maar zeker afgebouwd. Het zal daarom de uitdaging voor de betrokken organisaties zelf moeten zijn het samenwerkingsverband te voeden met nieuwe projecten. Daarbij zal men bereid moeten zijn, af en toe over de grens van de eigen organisatie heen te kijken en de kost voor de baat uit te laten gaan, iets wat in de praktijk nog wel eens moeilijk is. De komende jaren zal het secretariaat bij toerbeurt telkens een jaar lang door een van de organisaties gevoerd worden. Het Consulentschap Natuur- en Milieueducatie Noord-Holland start hiermee in 1999. Stichting Duinbehoud is in 2001 aan de beurt.

In het Bloemendaalse Bos ligt al 73 jaar Neerlands oudste heemtuin, Thijssse' Hof. Hier kan men in de geest van Thijssse kennis nemen van duinplanten en duindieren. Gewoon genieten vanaf een bankje mag ook.

Per jaar bezoeken zo'n 25 scholen uit de omgeving de Hof en komen dan vier keer per jaar ontdekken wat de jaargetijden in petto hebben. Vooral in het voorjaar is de Hof op z'n mooist met zijn vele stinseplanten. Op de foto staan leerlingen van de Beatrixschool uit Haarlem met hun juf bij een zomers bloeiende demonstratiestrook.

Iedereen is welkom. De toegang is gratis. Alleen op maandag is het hek op slot en op zondagmiddag kun je alleen als donateur terecht en dat ben je al vanaf vijf gulden per jaar.

(foto: Henk Wijkhuisen)